38. évfolyam 45 szám.

„NE BÁNTSD A MAGYART"
Zrínyi

MURAKÖZ

Ára 24 fillér

„Adassék tisztelet a katona eszménynek"
Zrínyi-fohász

Előfizetési ár: fél évre 6.— P.
Kiadóhivatal: Horthy Miklós-tér 6.

Csáktornya, 1943. november 12.

Politikai hetilap. Megjelenik pénteken.

MÉGEGYSZER A FEKETE PIAC

Mult vezércikkünkben, helyszüke miatt nem térhettünk ki az összes kérdésekre, amelyeket az eszmekörben tárgyalni óhajtottunk s igy kénytelenek vagyunk mégegyszer visszatérni a fekete piacra.

Azzal fejeztük be elmefuttatásunkat, ha mindenki meglesz elégedve azzal amit kap, nem lesz fekete piac. Ezen a téren máris javulást tapasztalunk. Hála az idei jó termésnek, a kormánynak módjában volt a lisztfejadagot felemelni s azóta nem hallunk panaszokat, hogy kevés a kenyér. Ezzel egy csapásra megszünt a liszttel feketézők üzlete. Készletük, amelybe bizonyára szép összegeket fektettek bele, nyakukon marad s amit rajta veszitenek, irják a lelkiismeretlen spekuláció számlájára.

De csalódni fognak és máris csalódnak a gabonarejtegetők is. Akik nem nézve sem Istent, sem embert, eldugták felesleges készleteiket, majd jön az idő, amikor ezt drágán el lehet adni. Ha ezek lelkiismeretesen beszolgáltatták volna feleslegjüket, az ország lisztellátását bizonyára más alapra lehetett volna helyezni. De ők telhetetlen birvágyukban épen a legszegényebb, dolgozó munkások falat kenyere ellen szegtek fegyvert. Nem tekintették, hogy a dolgozó ember az ország alapja, nekik csak pénz, minden áron pénz kellett. De minthogy a fák sem nőhetnek az égig, igy az ő hatalmuknak is vége szakadt. Az ország el van látva kenyérrel bőven, a feketézők pedig, minthogy az uzsoraáru megszünt, kénytelenek lesznek készleteiket beadni s igy rossz szándékuk jót fog eredményezni.

De megtehették volna ők ezt önként is. Ha megteszik, dicséretet és prémiumot kaptak volna a kötelezettségen felüli beszolgáltatásért, igy pedig jutalmuk a csalódás.

Igy kell letörni a többi fekete piacot is. Nem kell hozzá más, mint tartózkodni a vásárlástól. A fekete piac árusai drágán veszik holmijukat, azt uzsora áron akarják eladni s ha majd nem találnak vevőre, akkor majd a nyakukon maradt árut kénytelenek lesznek olcsóbban akár veszteségre is eladni és tartózkodni fognak a további vásárlástól. És ezzel megszünik a fekete piac.

Ha mindenki igy fog tenni, álmélkodni fognak az emberek, hogy milyen értékes a mi pengőnk. Sokkal kevesebb pénz kell maj a háztartásra, miegymásra, könnyebben lehet adót fizetni és egy csapásra megszünik a sok panasz.

A pénzügyminiszter a költségvetés benyujtása alkalmával megtartott beszédében biztositotta az országot, hogy infláció nem lesz, a pengő belső értéke megmarad. Ugyan ezt hallottuk a propagandaminisztérium, néhány napja megtartott, tájékoztató értekezletén is. A kormánynak az első világháboruból, pénzügyi téren óriási tapasztalatok állanak rendelkezésére s körültekintő valutáris politihájával eddig megőrizte fizetési eszközeink belső értékét és meg fogja őrizni továbbra is.

De legjobb bizonyiték mindezen állitásokra pengőnk külföldi állása. Ha figyelemmel kisérjük a börzejelentéseket, megállapithatjuk, hogy a pengő mindenütt nemes valutának számit, ha nem emelkedett, de nem is esett. A pénz a a legérzékenyebb mérleg, minden legcsekélyebb eseményre erősen reagál s ha a mi valutánk tartja magát, ez annak a jele, hogy pénzünk jó és jó is fog maradni.

De, mint már többször hangsulyoztuk, a kormány jó akarata nem elegendő, a közönségnek is támogatnia kell a kormány intézkedéseit. Félre a lukszuscikkekkel! Ugy a konyhában, mint a testen és a lakásban! Lemondani minden fényüzésről! Elégedjünk a minden napi kenyérrel és az egyszerü ételekkel. Ruházatunkban is mellőzzünk minden felesleges diszt és csak a legegyszerübbet keressük. Majd el jön az ideje, amikor megint bőségben uszik asztalunk és ruhaszekrényünk is meg fog telni.

De legfőképen gondoljunk arra, hogy a feketepiac letörésével és a takarékossággal az államot, vagyis önmagunkat támogatjuk. Ahogy Isten áldásával, a bőséges lisztadaggal letörtük a lisztüzéreket, ugy megfelelő takarékos beosztással a többi hiénákat is le fogjuk törni. — Igy pénzünknek benn az országban is meg lesz az értéke és sok gondtól, sok sóhajtozástól meg fogunk menekülni.

Akinek pedig pénze van, ne rakja strózsákba, vagy harisnyába, hanem tegye a takarékba, ott tisztességes kamatot kap, otthon pedig a pénze sohasem biztos, lopás, tüzveszély és sok minden féle szerencsétlenség érheti. A takarékban lévő pénz forgalomban van, ennyivel kevesebbet kell a Nemzeti Banktól igényelni, ez pedig ismét arra vezet, hogy valutánk javul ugy a bel-, mint a külföldön.

Ha egységesen ellentállunk a fekete piacnak, lemondással küzdünk ellene, győzelmünk nem maradhat el s ezzel segitjük az államot, vagyis a magunk jólétét.

Sp.

Utóhangok Halottak Napjához

A polgári iskolai tanulók és diákok kegyelete a néhai tanárok sirjánál.

Emlékezni! Megtisztelni az elődök sirját! Elmondani a szent neveket és virágot hinteni arra a drága rögre, amely hamvaikat őrzi! Aki ezt nem teszi, nem érdemli meg, hogy nevét az utódok emlegessék. A csáktornyai temetőben is nyugosznak tanférfiak, akik aranybetükkel irták be neveiket Csáktornya történelmébe. Rhédey Ferenc rajztanár, Alszeghy Alajos mértan, számtan és énektanár, Bencsák Sztana nyelvtanárnő a régi gárdából. Nincsen csáktornyai öreg diák, aki ne emlékeznék szeretettel rájuk. Ajkukat sohasem hagyta el más, mint a szeretet szava diákjaik iránt. Rhédey Ferenc arcban erősen hasonlitott II. Rákóczy Ferenchez s ezért megkülönböztetett tisztelettel adóztunk neki! Az ujabb gárdából Greskovits tanár. Mind megannyi hősei a magyar kulturának Muraközben. Pihennek csendesen azzal a tudattal, hogy megtették kötelességüket, az ő diákjaik azok a csáktornyai polgárok, akik itt 28 éven át fentartották a magyar szellemet. Munkájuk nem volt hiábavaló, alkotásuk él és élni fog, míg a világ világ lesz és míg magyar lesz ez áldott muraközi földön.

Halottak napján a csáktornyai polgári iskola tanári kara és diákjai koszoruval és egy-egy Miatyánkkal emlékeztek meg a magyar kultura uttörői sirjainál. E sorokkal mi is egy szál virággal rójuk le a kegyeletünk adóját dicső nevelőink porai felett.

A Vöröskereszt Bajtársi Szolgálatának látogatása a csáktornyai kórházban

E héten a Vöröskereszt csáktornyai Bajtársi Szolgálatának hölgyei meglátogatták a helybeli kórházban fekvő sebesülteket. Vittek magukkal egy kis ajándékot is, mindenkinek egy-egy kiló almát és egy-egy csomag cigarettát. Sebesült honvédeink kitörő örömmel fogadták a régóta nélkülözött gyümölcsöt és cigarettát s mindjárt nekiláttak a fogyasztásnak. A hölgyek kérdezősködéseire dicsérettel halmozták el az egész kórházat az igazgatótól az ápolónővérekig. Kitünő bánásmódban részesülnek, a koszt kitünő, szeretettel bánnak velük, ők a kórház kedvencei.

Mi az óhajuk, erre azt válaszolták, csak az volna a kivánságuk, hogy szülőföldjük közelébe szeretnének kerülni. Ez a kivánságuk természetesen csak akkor volna teljesithető, ha állapotuk

Pénzt adunk!

elhasznált TUNGSRAM
rádiócsöveiért darabonként 10 fillért,
izzólámpafejekért darabonként 4 fillért.

Beváltóhely: Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt. Ujpest 4, vagy városi lerakatunk, Budapest, VI., Eötvös-utca 11.

TUNGSRAM

a szállitást megengedi és ha a lakhelyükhöz közeleső kórházban hely van.

Hölgyeink a sebesültek részéről az adakozóknak kifejezett hála szavaival jöttek el a kórházból.

—

Mit csináltak diákjaink a szünidőben

Mint már többször hangoztattuk, tanáraink hűek maradtak római elődeik elvéhez. „Ne az iskolának, hanem az életnek tanulj!". Ebben a szellemben nevelték diákjainkat s hogy rövid két év alatt minő eredményt értek el, erről szóljon V. Pecsornik Paula, polgári iskolai tanárnő, a Diákkaptár vezetője, következő beszámolója:

Diákjaink átértvén a mai háborus, nehéz időket, igyekeztek a szüidőben szüleiknek segiteni összehozni a téli ruházhoz, cipők és egyéb szükségletekhez egy kis pénzt és e célból különféle munkákat vállaltak.

Modrics János a székesfehérvári repülőtéren 360 pengőt, Marusics Ottó, mint a kisszabadkai orvos tolmácsa 180 pengőt, Mudrinyák Zoltán napszámmal 250 pengőt, Zuzel László mint irnok a körjegyzőségnél 200 pengőt, Vranicsur Antal építőmunkával 120 pengőt, Kovacsics Ferenc földmivesmunkával 120 pengőt, Vargazon Ferenc építőmunkával 25 pengőt, Zelics Rókus gyári munkával 200 pengőt, Stefuly Janos gazdasági munkával 8 pengő készpénzt és egy nagyobb mennyiségü gyümölcsöt, Vaszary József földmives munkával 3 métermázsa krumplit, 20 kg. babot és 2 kg zsirt keresett meg. Ezeken kivül még sok diák könnyitett, szünidei keresményivel szülei gondjain.

Nem féltjük ezeket a diákokat. Akik igy tanulnak, azok az élet viharában meg fogják állni helyüket. Szolgáljanak e sorok buzdításul kis diákjainknak, törekedjenek, szorgalmaskodjanak, önmaguk jövőjét alapozzák, a tanároknak pedig szolgáljon jutalmul a jól végzett munka tudata.

—o—

Hogyan védekezzünk a gyujtóhasáb és a foszforos gyujtóbombák ellen

(Folytatás, első közleményt lásd a 44. számban.)

A foszforos gyujtóbomba okozta erős füst **fokhagymához** hasonló szagot is terjeszt. Ennek érzetében biztosak lehetünk, hogy foszforos gyujtóbomba érte a házat. A tüzet **vizzel**, a fröcsköléseket pedig homokkal, vagy mind kettővel olthatjuk. **Mivel a foszfor a szabadlevegővel érintkezve ismét meggyullad, a tüz oltása után a fröccseléket a tárgyakról, padlóról le kell kaparni, vizzel töltött vederbe, vagy dézsába kell dobni és a földbe el kell ásni.**

Az oltás maga, mint látjuk egyszerü és minden felnőtt könnyen végrehajthatja. Ahol vizipuska, veder, vagy puttonyfecskendő van, ott az oltás természetesen gyorsabban eszközölhető, de kellő számu veder, vagy dézsa, avagy kerti locsolókanna szintén eredményesen használható. (A vizvezeték vizével légitámadás esetében számolni nem mindig lehet, mert a vizvezetéket bombatalálat érheti és ez esetben vízhez jutni nem tudunk. Ezért kell kádban, vagy dézsában vizet tárolni.

A foszforos és egyéb gyujtóbombák égő anyaga az emberi testen igen sulyos égési sebeket okozhatnak. A foszforos gázok a tüdőre és a nyálkahártyára igen veszedelmesek és hatásukban, mint **sulyos foszformérgezés jelentkezhetnek.**

Ezekből önként következik, hogy akik légitámadáskor a lakásban, vagy az utcán, udraron tartózkodnak, nemcsak testi épségüket kockáztatják, hanem az életükkel is játszanak, mert vagy a robbanóbomba okozta légnyomás, házösszeomlás, vagy pedig a szertehulló gyujtóbombák áldozataivá valhatnak.

Tapasztalatok szerint az áldozatok 60—70 %-a az utcákról és lakásból kerül ki. (Minden házban kell óvóhelyről gondoskodni és azt állandóan használható állapotba tartani. Ahol pinceóvóhely nincs, ott árokóvóhelyet kell kiásatni. Adatai: 60—80 cm. széles és 180—200 cm. mély.) Lakásokban csak a magával tehetetlen, óvóhelyre nem szállitható beteg maradhat az őt ápoló személlyel. A beteg szobája előtti helyiségben azonban készitsünk elő bőségesen vizet, homokot, vedreket, lapátokat, hogy gyujtóbomba behullása esetén a tüzet azonnal leküzdhessük. A kezünkre, vagy a bőrünkre cseppent foszfort előzetes vizzel való ledörzsölés után, gázsebcsomag tartalmával, klórmészpéppel, hidrogénszuperoxid, vagy nátriumkarbonát oldattal ártalmatlanná kell tenni és az égési sebek további kezelése végett orvoshoz kell fordulni. Amig orvoshozjutunk, vizes-kötést kell alkalmazni. Beteg és ápolója részére ezeknek a szereknek egyikéről szintén gondoskodni kell. Óvóhelyeken az ott elhelyezett légómentőláda tartalmazza a szükséges szereket.

A foszforosbomba tartalma az élelmiszereket és vizet is megfertözi. Ezeket sem emberi, sem állati táplálálékul felhasználni nem szabad, hanem meg kell semmisiteni.

Eljárás az oltásnál

Mivel a foszforos gyujtóbomba nagy füstöt fejleszt és az égő foszfor égési termékei mérgezők, az oltást gázálarcal kell eszközölni. Ha gázálarcunk nincsen, arcunkat, fejünket és kezünket **vizes törülközővel, vagy egyéb vizes ruhával födjük be.** Ezeket mindenki készitse elő, illetve tartsa állandóan készen az óvóhelyen. Ahol árokóvóhely van, ott ezeket a vizesedénnyel együtt a ház bejárata előtt lévő helyiségben kell állandóan tárolni és a házbalépés előtt felvenni. Magát az égő helyiséget óvatosan a fal mellett guggolva kell megközeliteni, nehogy utólag robbant gyujtóbombarepesz, vagy esetleg még szétfröccsenő termit, vagy foszforrészecskék érjék a tüzet oltó személyt.

A zacskóban lévő homokot nem szabad egyszerre a tüzre rádobni, mert a nagytömegü homok a tüzet szétszorja és ezzel még jobban terjesztjük a tüzet. Oltáskőzben ért égési seb a fent leirtak szerint kezelendő.

A foszforos bombák ma városok és községek rémei, de amint a fentiekből látjuk, bátor és erélyes fellépéssel ezekkel is el lehet bánni. Ha a keletkezett tüzfészkek leküzdésére fel vagyunk készülve és a veszély pillanatában idejében védekezünk, nemcsak családunk, gyermekeink testi épségét, de vagyonunkat is megmenthetjük a biztos pusztulástól.

Vége.

Hirdessen a „Muraköz"-ben

„ARANY BÁRÁNY"
Kötöttáru üzem, CSÁKTORNYA
Kossuth Lajos u. 9. - Telefon 143.
Gyárt elsőrendü kötöttárut.
Tulajdonos: Kuráth Joachim

Mennyi élelmiszer lehet az utasok kézi poggyászában

A nagykanizsai vasuti állomásfőnökség közli:

A közellátási szervek ellenőrző alkalmazottai az utasok kézipoggyászait is jogosultak megvizsgálni a személykocsikban.

Felesleges zaklatások elkerülése végett felhívjuk az utazóközönség és szállítóközönség figyelmét az alábiakra.

Szállítási igazolvány kötelezettség alá tartoznak az alábbi áruk:

Gabonafélék, liszt, burgonya, tengeri, zsiradékfélék és pedig szalonna, hái, baromfizsiradék, étolaj, olvasztott vaj, baromfi, vagyis tyukfélék, liba, kacsa, pulyka élő és leölt állapotban, tojás, cukor, bab, borsó, lencse, mák, husnemüek, tej teitermékek, hagymafélék.

A felsorolt élelmiszerek közül az utasok a személykocsikba mint kézipoggyászt az alábbi mennyiséget és fajtát vihetik be szállítási igazolvány nélkül:

Husfélék 5 kg-ig.
Bab, borsó, lencse, mák 10 kg-ig.
Tojás 2 kg-ig.
Élő tyuk, csirke 2 darab.
Leölt tyuk 2 darab.
Leölt csirke 4 darab.
Leölt pulyka 1 darab.
Hagymafélék 10 kg-ig.

A közölt adatokat ajánlatos elöjegyezni.

— **Fekete férfikabát** és két bicikli (gumi nélkül) eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Aktuális hirek Németországból

N. M. K.

Németországban ma 2000 távellátóüzem (Fernverpflegungsbetrieb) mükodik. Egyedul Berlinben 75 „távkonyha" 750 üzemi ellatasrol gondoskodik, illetve az üzemek 80.000 alkalmazottjáról. Az élelmiszerek szállításáról a „Távkonyhák Szállitó Társasága" gondoskodik. Németországban ma összesen 7.7 millió embert látnak el a különböző üzemi konyhakban és telepeken.

—o—

Mivel a mezőgazdaságokban tevékeny asszonyok nem érnek arra rá, hogy kertgazdaságukkal is foglalkozzanak, a Német Lányok Szövetségének (Bund Deutscher Mädchen) idősebb évfolyamai vállalták magukra ezt a feladatot. Az igy közösségi munka utján megmüvelt parasztkertek száma egyedül Pomerániában az 1942 esztendőben 600-ról 800-ra emelkedett. Ezekből a kertekből a saját szükségleten kivül fennmaradt fölösleget — mintegy 1500 métermázsa főzeléket — a különböző hadikórházak kapták.

Uj MÉRLEGEK
MÉRLEGjavitások
FRANK mérlegüzem
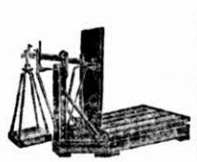
NAGYKANIZSA
Eötvös tér 2. a.
Telefon: 509.

Vasuti menetrend*

Érvényes 1943 november 1-től.

Csáktornya—Murakeresztur—Nagykanizsa—Budapest

Csáktornyáról indul (gyors) 4.30, Murakeresztura érkezik 5.09, Nagykanizsára érkezik 5.26, Nagykanizsáról indul 5.41, Székesfehérvárra érkezik 8.59, Budapest Déli pályaudvarra érkezik 10.30. Csáktornyáról indul (személy) 13.30, Nagykanizsára érkezik 14.38, Nagykanizsáról indul 15.00, Székesfehérvárra érkezik 20.08, Budapest Déli pályaudvarra érkezik 21.50. Csáktornyáról indul (gyors) 18.20, Nagykanizsára érkezik 19.00, Budapest Déli pályaudvarra érkezik 22.10.

Budapest—Nagykanizsa—Murakeresztur—Csáktornya

Budapest Déli pályaudvarról indul (gyors) 7.05, Balatonszentgyörgyre érkezik 9.40, Nagykanizsára érkezik 10.13, Csáktornyára érkezik 10.55. Budapest Déliről indul (személy) 14.30, Balatonszentgyörgyre érkezik 19.52, Nagykanizsára érkezik 21.00, Nagykanizsáról ingul 21.47, Murakeresztura érkezik 22.22, Csáktornyára érkezik 23.00. Budapest Delitől indul (gyors) 16.25, Balatonszentgyörgyre érkezik 20.25, Nagykanizsára érkezik 21.14, Csáktornyára érkezik 22.25.

Zalaegerszeg—Alsólendva—Csáktornya

Alsólendváról indul 4.20 és csak Murahid északi hidfőig közlekedik. Zalaegerszegről indul 7.50. Alsólendvára érkezik 10.55, Muraszerdahelyről indul 5.16, 7.15 és csak Csáktornyáig közlekedik. Zalaegerszegről indul 14.15, Alsólendvára érkezik 16.20, Murahid északi hidfőhöz érkezik 16.32, Muraszerdahelyről indul 17.12, Csáktornyára érkezik 17.58. Zalaegerszegről indul 18.25, Alsólendvára érkezik 20.11, Murahid északi hidfőhöz érkezik 20.18, Muraszerdahelyről indul 20.58, Csáktornyára érkezik 21.44-kor.

Csáktornya—Alsólendva—Zalaegerszeg

Csáktornyáról indul 3.45, Murahid északi hidfőtől 5.21, Alsólendváról 5.37, Zalaegerszegre érkezik 7.32. Csáktornyáról indul 6.30 és csak Muraszerdahelyig közlekedik. Murahid északi hidfőtől indul 11.15, Alsólendváról indul 11.30, Zalaegerszegre érkezik 14.04. Csáktornyáról indul 14.20, Muraszerdahelyre érkezik 15.06, Murahid északi hidfőtől indul 16.37, Alsólendvára érkezik 16.49. Murahid északi hidfőtől indul 20.21, Alsólendváról 20.34, Zalaegerszegre érkezik 22.11.

Nagykanizsa - Csáktornya

Nagykanizsáról indul 5.40 (Miksavárig), 7.45. 10.14 (gyors), 14.30 (Miksavárig), 19.10, 21.29 (gyors), 21.47. Csáktornyára érkezik 7.00, 9.00, 10.55, 20.30, 22.25, 23.00.

Csáktornya—Nagykanizsa

Csáktornyáról indul 4.30 (gyors), 6.10, 13.30 (Miksavárról indul 16.14), 16.30, 18.20 (gyors), 18,35, 20.45. Nagykanizsára érkezik 5.26, 7,20, 14.38, 17.45, 19.00, 19.50. Miksavárról csak Csáktornyára indul 7.25.

*E közleményért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Csáktornya nagyközség előljárósága.

15. év. szám 1943.

Hirdetmény

A csaktornyai járás főszolgabirájának folyó hó 5-én kelt 19 áv. 1943 számu rendeletét szigoru miheztartás végett, az alábiakban közlöm a lakossággal:

1. A mezőkön dolgozni és tartózkodni csupán d. e. 9 órától délután 3 óráig szabad, azontul nem.

2. Mezei és közdülő utakat akár gyalog, akár kocsin d. e. 9 órától délután 3 óráig szabad használni.

PÉNZT JEGYRE?

IGEN!

Állami sorsjegyre!

HUZÁS! December 3-án.

3. Délután 3 órától a sötétség beálltáig a forgalom csupán a községek belterületén, továbbá a vármegyei és törvényhatósági utakon szabad. A sötétség beállta után a megyei és állami utakon is csupán autóval szabad közlekedni, a kocsiforgalom tilos.

4. A falukban az utcán tartózkodni a sötétség beálltától legfeljebb este 7 óráig szabad, 7 órakor mindenki otthon a lakásában tartozik lenni, az utcán senkisem tartózkodhatik.

5. Este 7 órától reggel 6 óráig a község területét senki el nem hagyhatja.

6. Csáktornya a fentiektől kivétel, amennyiben itt a mozgási szabadság a következőkép van korlátozva:

I. Este 11 óra 30 perctől reggel 5 óra 30 percig az utcán senki nem tartózkodhatik, ezen idő alatt mindenki tartozik otthon tartózkodni.

II. Csáktornya kivételével a vasutról való hazamenés az egyes községekben csak köves utakon történhetik (15 órán tul) az esteli időben csoportosan. A vasuti jegyet mindenki őrizze meg, mert ezzel igazolhatja magát.

III. Csáktornya nagyközségben a vasutról a való hazamenés csak a Mussolini uton és az országuton át történneti.

7. (Amennyiben valakinek korábban kell a vonathoz indulni mint a fenti megengedett időpont tartozik az előljáróságtól igazolványt kérni, hogy a hajnali vonattal utazik. Ezt az igazolványt az illető magával viszi s másnap az előljáróságnál köteles beadni.

8. Emberorvosok, állatorvosok, szülésznők saját személyükre a Főszolgabiró Urtól kaphatnak igazolványt, mely szerint a szabadközlekedésük bármikor engedélyezve van.

Fentiek pontos betartására a lakosság figyelmét felhivom, mert eltekintve attól hogy a mulasztók illetve az ellene vétők a legszigorubban lesznek megbüntetve, kiteszik magukat annak, hogy a karhatalmi járörök minden igazolás nélkül őket összeszedik s csupán másnap reggel lesznek igazoltatva.

9. Közhirré teszem még azt is, hogy a csoportosulás szigoruan tilos, 3-nál több egyén egy csoportban nem állhat, nem vonatkozik ez a rendelkezés a piacokra, hetivásárra s a vasárnap d. e. templom előtti beszélgetésekre.

Csáktornya, 1943. november hó 8-án.

ELŐLJÁRÓSÁG.

Első Muraközi Szövőde Rt.
CSÁKTORNYA
Széchenyi u. 50 o Telefon: 31.
Központi iroda: BUDAPEST

Hirdetmény!

Muraujfalu község tulajdonát képező kocsma **1943. november 14-én** délután 2 órakor nyilvános árverésen a község házánál bérbe lesz adva. Árverési feltételek a dékánfalvai körjegyzői irodában megtudhatók.

ELŐLJÁRÓSÁG.

HIREINK

— **Körjegyzői kinevezések.** A belügyminiszter Bodnár Dénes dékánfalvai lakost dékánfalvai, Zimmerman Ferenc damási lakost pedig damásai körjegyzővé nevezte ki.

— **A Kereskedelmi Középiskola uj igazgatója,** Dr Csóka Ferenc átvette Dr Bernáth József örökét és megkezdte müködését. Rövid ittartózkodása alatt máris megnyerte a diákok, szülők és a nagyközönség rokonszenvét, mert az iskolában a fegyelmet szeretettel párositja és igyekszik diákjait nagy feladataikra nevelni. Üdvözöljük Dr Csóka Ferencet és sok sikert kívánunk itteni müködéséhez.

SPORT

Barátságos mérkőzés: Vezette Domoki.

Cs. Z. T. E. — Honvédség 6:2 (3:0)

szöglet 7—8.

A honvédség inditja meg a játékot és már az első percben szabadrugást ér el, de eredménytelenül, utána a Cs. Z. T. E. veszi át az iramot, szép összjátékával támad, de a honvédség védelme megállja helyét, tovább nyilt a játék. Fodor bombalövését Istvánovics szöglettel védi, a 16-percben Papp gyönyörü beadásából Bozsics megszerzi a Cs. Z. T. E. vezető golját, 1—0. A 20 percben Vugzinec szép beadásából Papp 2—0-ra javit. Utána a honvédség erélyesen támad, de a Cs. Z. T. E. védelme össze játszik és a honvédség csatársora nem tud eredményhez jutni. A 25 percben a honvédség kapusa bravurosan védi Bozsics lövését (kapott is szép tapsot) a honvédség veszélyezteti a Cs. Z. T. E. kapuját és 3-1 szögletet ér el, a Cs. Z. T. E. kapuja védtelenül maradt üresen és a jó helyzetet honvédeink nem tudják kihasználni. A 42 percben Cs. Z. T. E. támadásából Bozsics 3-0-ra javitja az eredményt.

A II. félidőben a Cs-Z-T-E csapatot változtat, a honvédség erélyes támadásba indul. Fodor lövését Magyar csak vetődéssel tudja védeni. Már a 10 percben vagyunk, a honvédség fölényben van, hiszen a szöglet arány 7-2 a honvédség javára. A 15 percben Benkő I. Fodor szép összjátékával az utóbbi 4—1-re csökkenti az eredményt. A 30 percben Cs-Z-T-E szögletet ér el, melyből Bozsics 5—1-re javit. A 36 percben Benkő I. bombalövésével 5—2-re csökkent, utána Cs-Z-T-E nagy támadásba indul, nagy helyzetek vannak, de a honvédség kapusa bravurosan véd, majd a 40 percben Horvát megszerzi a végeredményt 6—2.

A honvédség nagyon szépen játszott és csak a kitünő kapusnak köszönheti, hogy nagyobb vereséget nem szenvedett. A védelemben még dicséretet érdemel Dr Kaszás, Drapanics szép játékával a csatársorban Benkő I. és Fodor nagyon igyekeztek. A Cs-Z-T-E-ben Vugzinec, Papp, Benkő II. nagyon szépen játszottak. Ha a honvédség többet játszana, a Cs-Z-T-E-nek is méltó ellenfele lehetne.

— **Sporthir.** Vasárnap a Cs-Z-T-E Nagykanizsán játszik NB III. bajnokit, hol hangadó **mérkőzés lesz.** Szurkolók minél nagyobb számban **kisérjék a csapatot.**

Kultúrális hirek

N. M. K.

Mágnessel fékezik a gyorsvonatokat

Németországban mindnagyobb mértékben alkalmazzák az elektromegnest nagysebességü vonatok fékezésére. A motoros kocsik fékező mágnessel vannak felszerelve, amelyek — elektromagnetikus uton — óriási erővel tapadnak a sinekhez és igy a rendes fékberendezés hatásfokát nagymértékben növelik. Nemrégiben sikerült csak olyan tartósmágneseket konstruálni, amelyek olyan erősek, hogy saját sulyuknál ötezerszer nagyobb sulyt is képesek megtartani.

„Férfifalu"

A Német Munkaarcvonal az egyik nagy nyugatnémetországi városban „férfifalut" létesitett, amelynek mintegy 2000 fönyi lakóssága van. A falu tulajdonképen háborus otthonul szolgál olyan férfiak számára, akiknek feleségük a légiveszélytől erősebben fenyegett városok kiürítése következtében kénytelen volt az otthont elhagyni, mig a férjet hivatása tovább is odaköti. A szóbanforgó „férfifalu" ugy van berendezve, hogy lakói a munkaidő befejezése után nem kénytelenek a mindennapi élet apró gongjaival törődni. A szobákat rendszeresen kitakaritják, a szennyes fehérnemüt közmosodába szállitják, amelyekért el sem kell menni, mert kitisztitva házhozszállitják. A hatalmas közöskonyhában 3000, akár többfogásos ebéd is elkészithető egyszerre. Egy napi teljes ellátás ára mindössze RM 1,50. A szabadidő kitöltésére sporttelep, uszoda, rádió, mozi sőt még szinház is rendelkezésre áll.

Német film a Keleten

A német kulturhatóságok a Keleti Birodalmi Biztosság keretében nagyarányu tevékenységet fejtenek ki abban az irányban, hogy az ottani lakósság filmigényeit kielégitsék. Eddig mintegy 200 filmszinházat helyeztek ismét üzembe, ahol egyedül az 1942 év első felében csaknem 19 millió ember nézhetett meg német filmeket. Ukrajnában pedig mintegy 300 filmszinházat helyeztek eddig üzembe. A megszállt keleti területeken ma már csaknem mindenütt együttfut a német háborus hiradó a legkedveltebb játékfilmekkel éspedig észt, lett, litván, fehérorosz, orosz, valamint ukrán nyelven.

Közgazdaság

Hogyan kell a lovak után kérni a pontbeszámitást?

A 118.900/1943 K. M. sz. rendelet intézkedik a törzskönyvezett lótenyésztés pontbeszámitási lehetőségéről. A népies törzskönyvelés során „Eliet" I. osztályunak minősitett kancák tartása cimén a III. csoportba 500 pont beszámitása kérhető a méntelepparancsnokság által kiállitott „piros könyvecske" bemutatása alapján. A beszámitás azonban csak a beszolgáltatási kötelezettség végső elszámolása alkalmával történik meg. Az esetben, ha a gazda kancáját 1943 julius 1. és 1944 junius 30 közötti időn belül, de nem egész éven át tartotta, a kancatartás időtartamának megfelelően csökkentett buzaegységet kell a beszolgáltatási kötelezettség teljesitésébe beszámitani, mely időtarmamot a beszámitási igazolványt kiállitó szerv köteles igazolványon feltüntetni. Eladás esetén az eladó köteles a beszámitási igazolványt, illetve a piros könyvet — mielőtt azt a vevőnek átadja — a kiállitó szervnek bemutatni, amely rávezeti a kanca átadásának napját és a vevő nevét, az eladónak pedig külön igazolványt állit ki arról, hogy a kanca tartása cimén mily időszakra igényelheti a beszámitást.

Az államnak, vagy állami akció részére tenyésztési célra eladott mének után 2000 pont, kancák után 1500 pont beszámitása kérhető a III. csoportba, abban az esetben, ha a mén, vagy a kanca, saját tenyésztésü. A pontbeszámitás lehetőségére az igazolványt a ménekre a földmivelésügyi miniszter, mig a kancák után a méntelepparancsnokság adja ki.

A honvédség által megvett pótlovak (remondák) után 1000 pont beszámitása kérhető a III, csoportba az esetben, ha az eladott lovat a gazda saját maga tenyésztette, vagy legalább 2 évig a tulajdonában volt, amely körülményt a vármegyei Gazdasági Egyesület Lótenyésztési Szakosztálya által kiállitott, a beszámitást kérő kérelemmel egyidejüleg előterjesztendő bizonyitvánnyal igazolandó. — A honvédség részére eladott lovak után kérhető pontbeszámitásra az igazolványt a Lóvásárlásokat Ellenőrző Központi Bizottság (Budapest, IX., Köztelek utca 8. sz.) adja.

Az állam, az állami akciók és a honvédség részére eladott lovakról kiállitott igazolványokat be kell mutatni az illetékes nyilvántartó hatóságnak, amely az igazolványt bemutatási záradékkal ellátva visszaadja a gazdának és az igazolt eladást az annak alapján beszámitandó buzaegységszámmal együtt a gazdakönyvbe, valamint a gazdalapon a beszolgáltatások nyilvántartására szolgáló rovatba bejegyzi.

Irodalom - Könyvek

A fülemüle

Petelei István regénye.

A nagy erdélyi irónak, aki máskor elég keserü hangon irt a kisvárosi életről, egyetlen idillikus müve ez a bübájos regény. Nyeresége az irodalomnak, hogy hosszu esztendők után ismét a közönség kezébe kerül. Szereplöit, a madárkedvelő, jószivü visszavonult pékmestert, naiv feleségét, lovagias inasát s a póruljárt szivtörő gavallért nem fogja többé elfelejteni az olvasó.

A regényhez, amely az Uj Egyetemes Regénytárban jelent meg, Szentimre Jenő irt tartalmas és meleghangu bevezető tanulmányt Petelei Istvánról.

Uj Idők Irodalmi Rt. (Singer és Wolfner) kiadásában jelent meg.

Pk. 4896 sz. 1943. 1943. vghtói 282 sz.

Árverési hirdetmény

Dr, László Béla csáktornyai ügyvéd által képviselt Tomasics József muraszerdahelyi lakós javára 170 P 10 fillér töke és több követelés járulékai erejéig a csáktornyai kir. járásbiróság 624 sz. végzésével elrendelt kielégitési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1943. évi okt. hó 7-én lefoglalt 1778 P becsült ingóságokra a csáktornyai kir. járásbiróság fenti számu végzésével az árverés elrendeltetvén, annak végr. szenv. üzletében Szelencze községben leendő megtartására határidőül **1943. évi november hó 19 napjának délelőtt 8¾ órája** tüzetik ki, amikor a biróilag lefoglalt áruk stb. s egyéb ingóságokat a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is el fogom adni.

Csáktornya, 1943. évi okt. hó 25-en.

Elek László

kir bir. végrehajtó, mint birósági kiküldött

Csáktornyai községi Iparos- és Kereskedőtanonciskola

86/1943.

A csáktornyai községi Iparos- és Kereskedőtanonciskola felügyelőbizottsága

pályázatot hirdet

a nem főhivatásu igazgatói állásra heti 3 óra tanitással, I., II., III/a., III b. fiu- és összevont leányosztály heti 5—5 közismereti órára, ipari, bőripari és szabóipari szakrajzra. Fizetés óradij törvényes. Kérvények 14 napon belül a felügyelő bizottsághoz adandók be.

MEGYIMURJE

Preplatna cena: 6.— P. na pol leta.
Vuredništvo: Horthy Miklos-tér 6.

Csáktornya, 1943 november 12

**Politički tjednik
Zide saki petek.**

Još jempot črni piac

Zadnjipot, da smo pisali za črni piac, ne smo mogli se napisati, kaj smo za to pitanje kanili, pak zato, ve tu damo našim čitatelam pred oči, kaj još mislimo za črni piac.

Zadnjipot smo stem zvršili naše pismo, da ako bude saki zadovolen z onim kaj dobi, onda nabo črnoga piaca. I tu več vidimo, da se čuda pobolšalo. Fala Bogu, letošnja dobra žetva je dala vladi priliku, da povekša porcie mele, i od potli ne čujemo, da se bi što pretožil, kaj ga ne dosti kruha. I stem je na jen hip minulo, kaj su črni trgovci senjali. Sigurno su si po dragoj ceni hajdi kupili i vložili dosti penez, to njim bo se ostalo na šinjaku, kaj bodo pre tem zgubili, naj si napišeju na rečun prezdušne špekulacije.

Ali vkanili se bodo i več su se vkanili i oni, šteri zrnje skrivaju. Oni, šteri ne glediju niti Boga, niti človeka, nego skrili su, kaj njim je zvišešega zraslo, tobože bode došlo vreme, da bo to moči prodati za drage peneze. Da bi bili po dušnom spoznanju nutri dali, kaj imaju zvišešega, bila bi se mela delila v celom orsagu čisto drugač. Ali oni su pohlepni, nezasičeni i rano proti najvekšem siromaku, delavcu, šteri najteže služi kruha, su zdigli oružje. Ne su gledali, da je delavni človek fundament celoga orsaga, oni su samo peneze i pod saki način samo peneze šteli. Ali kak drevo nemre zrasti do neba, tak se i njihova dika zrušila. Orsag ima kruha obilno dosti, a črni trgovci, kajti su ove peklenske cene minule, bodo presiljeni nutri dati, kaj su skrili. Zlo su šteli včiniti, a Bog je to obrnul na dobro.

A mogli su to včiniti po svojoj dobroj voli. Da su to včinili bili bi dobili pofalu i premiu za ono, kaj bi ober dužnosti nutri dali, tak pak bo njim premia, kaj su se dobro vkanili i kvara pretrpeli.

Tak je treba zrušiti i drugoga črnoga piaca. Ne je treba za to drugo, samo se malo vkraj držati od kupuvanja. Trgovci črnoga piaca drago kupujeju robu, a šteli bi gori dobiti jene peneze, a da nabodo našli kupce, bodo presiljeni svoju robu fale, makar na zgubiček resprodati i bormeš nabodo dale kupuvali i stem je črnomu piacu kraj.

Ako bo saki tak delal, ludi se bodo čudili, kakšu vrednost imaju naši penezi. Čuda menje penez bode treba za domači kraj i za se drugo, leži bo porciu plačati i na jen hip bo kraj sem javkanjam. Da je financminister v orsačkom spravišče nutri dal letošnjega stroškovnika, onda je v svojem govoru zasigural orsaga, da se naši penezi nabodo pokvarili i vrednost penga bo ostala. Isto to smo čuli i od ministeriuma za propagandu, na konferenciji, štera je bila zadnje dneve zbog rezsvečenje naroda. Vlada se, kaj se tiče financialnoga gospodarenja, čuda navčila s prvoga svetskoga tabora i svojom jakom valutarnom politikom je do ve začuvala znutrešnju vrednost naših penez, a bo ju čuvala i dale.

A najbolši dokaz je za se ove naše reči, kak stoji naša valuta v zvunjskimi orsagi. Ako čitamo i pazimo na zvunjske glase, moremo se osvedočiti, da se naš pengő sigdi rečuna za plemenitu valutu. Či se ne zdigel, ali je ne niti doli opal. Penez je sigdar najoštreša vaga, na sako najmenjše pripečenje mam se gible, a ako se naša valuta drži, to je znak tomu, da su naši penezi dobri i ostaneju dobri.

Kak smo več višepot naglasili, ne je dosti dobra vola naše vlade, kaj vlada kani včiniti k tomu mora i narod pomagati. Pustiti na stran sakoga luksuza, kak v kuhnji, tak i na stanu i v opravi. Odreči se sega luksuznoga! Moramo biti zadovolni s sakdašnjim kruhom i prostimi hranami. I na našoj opravi vkraj pustiti sake cifre i iskati samo ono, kaj je najjednostavneše. Več bo došlo vreme, da nam bo stol pun sega najbolšega, a naši ormari se bodo spunili.

A najglavneše je, moramo misliti na to, da ako zrušimo črnoga piaca i dobro šparamo, stem pomažemu državu, to je samoga sebe. Kak smo z božim blagoslovom, z obilnimi porciami kruha zrušili črnoga piaca pre meli, ako bomo šparali i znali si rezdeliti, kaj imamo, onda bomo i druge črne trgovce zrušili. Tak bodo onda naši penezi i nutri v orsagu meli vrednost i bomo se rešili čuda brig i čuda javkanja.

A što ima peneze, naj je ne zakopa v štrozok, ili v štomfu, nego naj je nese v šparkasu, tam dobi poštenoga intereša, a doma penezi nigdar nesu sigurni. Dojdu tati, pripeti se ogenj i Bog zna kakše druge nesreče. Penezi v šparkasi se obračaju, tulko menje je treba vun zeti z Narodne Banke. a to pak pela do toga, da su naši penezi bolši i doma i po zvunjskimi orsagi.

Ako si skupa proti stanemo črnomu piacu, ako bomo harcuvali proti njega stem, da se odrečemo nepotrebnoga, onda bomo sigurno preladali to narodnu nesreču, a stem pak pomažemo dobro naroda, to je dobro samih nas.

Sp

Kaj se v Moskvi dela

V cesarskom varašu Moskva bila je najvekša ruska cirkva i tam ga bilo najviše cirkev, za to su ga zvali za cirkvenoga varaša. V toj Moskvi su bolševiki najpredi zrušili cirkve, onda pak su postavili spomenika Judašu, izdajitelu Zveličitela i tam su napravili punktume za nas, štere bo povest poznala kak Moskovske paragrafe.

Kaj je nutri v tem punktumi, to senezna, a kaj su vun dali, to samo služi za školu onih, šteri su pozvani narode puntati. Naši nepriateli se tak vladaju, kak da bi več oni bili gvinuli tabora. V njihovom glasu za europske narode, se drugo ne čita, kak „pred sod postaviti" „na odgovornost povleči", „vun zročiti" i spodobne. V sem tem se vidi agitatorska škola i se to tak zgledi, kak da bi več oni bili tabora gvinuli i ve su oni gospodari celoga sveta.

Kak si oni predstavlaju. ve več more dojti mir. Ali kakšega mira bi oni napravili. Osveta, rešt, galge, močenje živoga tela, preganjanje na se strane, zagnjesti sakoga, što neje njihovoga mišlenja To bi bilo po njihovom demokratsko vladanje.

To njih nikaj ne bantuje, kaj europska fronta cela stoji z jen i drugi kraj i da je treba predi tabora gvinuti i da k tem moskovskim listam bo mela reč i Nemška i Japanska s svojom, višepot deset miljonov jakom soldačijom.

Samo s tom konferenciom su oni rano do toga došli, česa su se oni najmenje ne nadjali. Zbudili su europske narode. Si krščanski, vekši i menjši narodi osvedočili su se, da se v Moskvi dela velko vkanjilo proti njih. 1439. leta rekli su naši nepriateli, da ideju v tabor za obranu slobode malih narodov. A de je denes ta sloboda. Prodati nas očeju, kak nemo marše, bolševičkomu gospodarenju. Niti reči se ne čuje za slobodu europskih narodov. Samo to su dali na glas, da Engleska, Amerika i Sovjeti bodo renderali sveta i bolševiki očeju imeti celu Europu.

Narodi, šteri su do ve bili poleg Engleske, narodi šteri ne su niti na jenu stran, budiju se i vidiju kaj se spravla proti njih. Došli su do pameti i spravlaju se na obranu. Bog nas oslobodi toga, da bi bolševiki samo jenoga europskoga nasoda pogazili, stem bi se njihova vlast rezširila po celom svetu i zbogom naša kultura, naša vera, naše cirkve, familie,

Hirdetmény!

Muraujfalu község tulajdonát képező kocsma **1943. november 14-én** délután 2 órakor nyilvános árverésen a község házánál bérbe lesz adva. Árverési feltételek a dékánfalvai körjegyzői irodában megtudhatók.

ELŐLJÁRÓSÁG.

HIREINK

— **Körjegyzői kinevezések.** A belügyminiszter Bodnár Dénes dékánfalvai lakost dékánfalvai, Zimmerman Ferenc damási lakost pedig damásai körjegyzővé nevezte ki.

— **A Kereskedelmi Középiskola uj igazgatója,** Dr Csóka Ferenc átvette Dr Bernáth József örökét és megkezdte működését. Rövid ittartózkodása alatt máris megnyerte a diákok, szülők és a nagyközönség rokonszenvét, mert az iskolában a fegyelmet szeretettel párositja és igyekszik diákjait nagy feladataikra nevelni. Üdvözöljük Dr Csóka Ferencet és sok sikert kívánunk itteni működéséhez.

SPORT

Barátságos mérkőzés: Vezette Domoki.

Cs. Z. T. E. — Honvédség 6:2 (3:0)

szöglet 7—8.

A honvédség inditja meg a játékot és már az első percben szabadrugást ér el, de eredménytelenül, utána a Cs. Z. T. E. veszi át az iramot, szép összjátékával támad, de a honvédség védelme megállja helyét, tovább nyilt a játék. Fodor bombalövését Istvánovics szöglettel védi, a 16-percben Papp gyönyörü beadásából Bozsics megszerzi a Cs. Z. T. E. vezető golját, 1—0. A 20 percben Vugzinec szép beadásából Papp 2—0-ra javit. Utána a honvédség erélyesen támad, de a Cs. Z. T. E. védelme össze játszik és a honvédség csatársora nem tud eredményhez jutni. A 25 percben a honvédség kapusa bravurosan védi Bozsics lövését (kapott is szép tapsot) a honvédség veszélyezteti a Cs. Z. T. E. kapuját és 3-1 szögletet ér el, a Cs. Z. T. E. kapuja védtelenül maradt üresen és a jó helyzetet honvédeink nem tudják kihasználni. A 42 percben Cs. Z. T. E. támadásából Bozsics 3-0-ra javitja az eredményt.

A II. félidőben a Cs-Z-T-E csapatot változtat, a honvédség erélyes támadásba indul. Fodor lövését Magyar csak vetődéssel tudja védeni. Már a 10 percben vagyunk, a honvédség fölényben van, hiszen a szöglet arány 7-2 a honvédség javára. A 15 percben Benkő I. Fodor szép összjátékával az utóbbi 4—1-re csökkenti az eredményt. A 30 percben Cs-Z-T-E szögletet ér el, melyből Bozsics 5—1-re javit. A 36 percben Benkő I. bombalövésével 5—2-re csökkent, utána Cs-Z-T-E nagy támadásba indul, nagy helyzetek vannak, de a honvédség kapusa bravurosan véd, majd a 40 percben Horvát megszerzi a végeredményt 6—2.

A honvédség nagyon szépen játszott és csak a kitünő kapusnak köszönheti, hogy nagyobb vereséget nem szenvedett. A védelemben még dicséretet érdemel Dr Kaszás, Drapanics szép játékával a csatársorban Benkő I. és Fodor nagyon igyekeztek. A Cs-Z-T-E-ben Vugzinec, Papp, Benkő II. nagyon szépen játszottak. Ha a honvédség többet játszana, a Cs-Z-T-E-nek is méltó ellenfele lehetne.

— **Sporthir.** Vasárnap a Cs-Z-T-E Nagykanizsán játszik NB III. bajnokit, hol hangadó **mérkőzés lesz.** Szurkolók minél nagyobb számban **kisérjék a csapatot.**

Kultúrális hirek

N. M. K.

Mágnessel fékezik a gyorsvonatokat

Németországban mindnagyobb mértékben alkalmazzák az elektromegnest nagysebességü vonatok fékezésére. A motoros kocsik fékező mágnessel vannak felszerelve, amelyek — elektromagnetikus uton — óriási erővel tapadnak a sinekhez és igy a rendes fékberendezés hatásfokát nagymértékben növelik. Nemrégiben sikerült csak olyan tartósmágneseket konstruálni, amelyek olyan erősek, hogy saját sulyuknál ötezerszer nagyobb sulyt is képesek megtartani.

„Férfifalu"

A Német Munkaarcvonal az egyik nagy nyugatnémetországi városban „férfifalut" létesitett, amelynek mintegy 2000 főnyi lakóssága van. A falu tulajdonképen háborus otthonul szolgál olyan férfiak számára, akiknek feleségük a légiveszélytől erősebben fenyegett városok kiürítése következtében kénytelen volt az otthont elhagyni, mig a férjet hivatása tovább is odaköti. A szóbanforgó „férfifalu" ugy van berendezve, hogy lakói a munkaidő befejezése után nem kénytelenek a mindennapi élet apró gongjaival törődni. A szobákat rendszeresen kitakaritják, a szennyes fehérnemüt közmosodába szállitják, amelyekért el sem kell menni, mert kitisztitva házhozszállitják. A hatalmas közöskonyhában 3000, akár többfogásos ebéd is elkészithető egyszerre. Egy napi teljes ellátás ára mindössze RM 1,50. A szabadidő kitöltésére sporttelep, uszoda, rádió, mozi sőt még szinház is rendelkezésre áll.

Német film a Keleten

A német kulturhatóságok a Keleti Birodalmi Biztosság keretében nagyarányu tevékenységet fejtenek ki abban az irányban, hogy az ottani lakósság filmigényeit kielégitsék. Eddig mintegy 200 filmszinházat helyeztek ismét üzembe, ahol egyedül az 1942 év első felében csaknem 19 millió ember nézhetett meg német filmeket. Ukrajnában pedig mintegy 300 filmszinházat helyeztek eddig üzembe. A megszállt keleti területeken ma már csaknem mindenütt együttfut a német háborus hiradó a legkedveltebb játékfilmekkel éspedig észt, lett, litván, fehéroroszt, orosz, valamint ukrán nyelven.

Közgazdaság

Hogyan kell a lovak után kérni a pontbeszámitást?

A 118.900/1943 K. M. sz. rendelet intézkedik a törzskönyvezett lótenyésztés pontbeszámitási lehetőségéről. A népies törzskönyvelés során „Eliet" I. osztályunak minősitett kancák tartása cimén a III. csoportba 500 pont beszámitása kérhető a ménteleppparancsnokság által kiállitott „piros könyvecske" bemutatása alapján. A beszámitás azonban csak a beszolgáltatási kötelezettség végső elszámolása alkalmával történik meg. Az esetben, ha a gazda kancáját 1943 julius 1. és 1944 junius 30 közötti időn belül, de nem egész éven át tartotta, a kancatartás időtartamának megfelelően csökkentett buzaegységet kell a beszolgáltatási kötelezettség teljesitésébe beszámitani, mely időtarmamot a beszámitási igazolványt kiállitó szerv köteles igazolványon feltüntetni. Eladás esetén az eladó köteles a beszámitási igazolványt, illetve a piros könyvet — mielőtt azt a vevőnek átadja — a kiállitó szervnek bemutatni, amely rávezeti a kanca átadásának napját és a vevő nevét, az eladónak pedig külön igazolványt állit ki arról, hogy a kanca tartása cimén mily időszakra igényelheti a beszámitást.

Az államnak, vagy állami akció részére tenyésztési célra eladott mének után 2000 pont, kancák után 1500 pont beszámitása kérhető a III. csoportba, abban az esetben, ha a mén, vagy a kanca, saját tenyésztésü. A pontbeszámitás lehetőségére az igazolványt a ménekre a földmivelésügyi miniszter, mig a kancák után a ménteleppparancsnokság adja ki.

A honvédség által megvett pótlovak (remondák) után 1000 pont beszámitása kérhető a III, csoportba az esetben, ha az eladott lovat a gazda saját maga tenyésztette, vagy legalább 2 évig a tulajdonában volt, amely körülményt a vármegyei Gazdasági Egyesület Lótenyésztési Szakosztálya által kiállitott, a beszámitást kérő kérelemmel egyidejüleg előterjesztendő bizonyitvánnyal igazolandó. — A honvédség részére eladott lovak után kérhető pontbeszámitásra az igazolványt a Lóvásárlásokat Ellenőrző Központi Bizottság (Budapest, IX., Köztelek utca 8. sz.) adja.

Az állam, az állami akciók és a honvédség részére eladott lovakról kiállitott igazolványokat be kell mutatni az illetékes nyilvántartó hatóságnak, amely az igazolványt bemutatási záradékkal ellátva visszaadja a gazdának és az igazolt eladást az annak alapján beszámitandó buzaegységszámmal együtt a gazdakönyvbe, valamint a gazdalapon a beszolgáltatások nyilvántartására szolgáló rovatba bejegyzi.

Irodalom - Könyvek

A fülemüle

Petelei István regénye.

A nagy erdélyi irónak, aki máskor elég keserü hangon irt a kisvárosi életről, egyetlen idillikus müve ez a bübájos regény. Nyeresége az irodalomnak, hogy hosszu esztendők után ismét a közönség kezébe kerül. Szereplőit, a madárkedvelő, jószivü visszavonult pékmestert, naiv feleségét, lovagias inasát s a póruljárt szivtörő gavallért nem fogja többé elfelejteni az olvasó.

A regényhez, amely az Uj Egyetemes Regénytárban jelent meg, Szentimre Jenő irt tartalmas és meleghangu bevezető tanulmányt Petelei Istvánról.

Uj Idők Irodalmi Rt. (Singer és Wolfner) kiadásában jelent meg.

Pk. 4896 sz. 1943. 1943. vghtói 282 sz.

Árverési hirdetmény

Dr, László Béla csáktornyai ügyvéd által képviselt Tomasics József muraszerdahelyi lakós javára 170 P 10 fillér tőke és több követelés járulékai erejéig a csáktornyai kir. járásbiróság 624 sz. végzésével elrendelt kielégitési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1943. évi okt. hó 7-én lefoglalt 1778 P becsült ingóságokra a csáktornyai kir. járásbiróság fenti számu végzésével az árverés elrendeltetvén, annak végr. szenv. üzletében Szelencze községben leendő megtartására határidőül **1943. évi november hó 19 napjának délelőtt 8½ órája** tüzetik ki, amikor a biróilag lefoglalt áruk stb. s egyéb ingóságokat a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is el fogom adni.

Csáktornya, 1943. évi okt. hó 25-en.

Elek László

kir. bir. végrehajtó, mint biróságilag kiküldött.

Csáktornyai községi Iparos- és Kereskedőtanonciskola

86/1943.

A csáktornyai községi Iparos- és Kereskedőtanonciskola felügyelőbizottsága

pályázatot hirdet

a nem főhivatásu igazgatói állásra heti 3 óra tanitással, I., II., III/a., III/b. fiu- és összevont leányosztály heti 5—5 közismereti órára, fémipari, bőripari és szabóipari szakrajzra. Fizetés óradij törvényes. Kérvények 14 napon belül a felügyelő bizottsághoz adandók be.

MEGYIMURJE

Preplatna cena: 6.— P. na pol leta.
Vuredništvo: Horthy Miklos-tér 6.

Csáktornya, 1943 november 12

**Politički tjednik
Zide saki petek.**

Još jempot črni piac

Zadnjipot, da smo pisali za črni piac, ne smo mogli se napisati, kaj smo za to pitanje kanili, pak zato, ve tu damo našim čitatelam pred oči, kaj još mislimo za črni piac.

Zadnjipot smo stem zvršili naše pismo, da ako bude saki zadovolen z onim kaj dobi, onda nabo črnoga piaca. I tu več vidimo, da se čuda pobolšalo. Fala Bogu, letošnja dobra žetva je dala vladi priliku, da povekša porcie mele, i od potli ne čujemo, da se bi što pretožil, kaj ga ne dosti kruha. I stem je na jen hip minulo, kaj su črni trgovci senjali. Sigurno su si po dragoj ceni hajdi kupili i vložili dosti penez, to njim bo se ostalo na šinjaku, kaj bodo pre tem zgubili, naj si napišeju na rečun prezdušne špekulacije.

Ali vkanili se bodo i več su se vkanili i oni, šteri zrnje skrivaju. Oni, šteri ne gledijų niti Boga, niti človeka, nego skrili su, kaj njim je zvišešega zraslo, tobože bode došlo vreme, da bo to moči prodati za drage peneze. Da bi bili po dušnom spoznanju nutri dali, kaj imaju zvišešega, bila bi se mela delila v celom orsagu čisto drugač. Ali oni su pohlepni, nezasičeni i rano proti najvekšem siromaku, delavcu, šteri najteže služi kruha, su zdigli oružje. Ne su gledali, da je delavni človek fundament celoga orsaga, oni su samo peneze i pod saki način samo peneze šteli. Ali kak drevo nemre zrasti do neba, tak se i njihova dika zrušila. Orsag ima kruha obilno dosti, a črni trgovci, kajti su ove peklenske cene minule, bodo presiljeni nutri dati, kaj su skrili. Zlo su šteli včiniti, a Bog je to obrnul na dobro.

A mogli su to včiniti po svojoj dobroj voli. Da su to včinili bili bi dobili pofalu i premiu za ono, kaj bi ober dužnosti nutri dali, tak pak bo njim premia, kaj su se dobro vkanili i kvara pretrpeli.

Tak je treba zrušiti i drugoga črnoga piaca. Ne je treba za to drugo, samo se malo vkraj držati od kupuvanja. Trgovci črnoga piaca drago kupujeju robu, a šteli bi gori dobiti jene peneze, a da nabodo našli kupce, bodo presiljeni svoju robu fale, makar na zgubiček resprodati i bormeš nabodo dale kupuvali i stem je črnomu piacu kraj.

Ako bo saki tak delal, ludi se bodo čudili, kakšu vrednost imaju naši penezi. Čuda menje penez bode treba za domači kraj i za se drugo, leži bo porciu plačati i na jen hip bo kraj sem javkanjam. Da je financminister v orsačkom spravišče nutri dal letošnjega stroškovnika, onda je v svojem govoru zasigural orsaga, da se naši penezi nabodo pokvarili i vrednost penga bo ostala. Isto to smo čuli i od ministeriuma za propagandu, na konferenciji, štera je bila zadnje dneve zbog rezsvečenje naroda. Vlada se, kaj se tiče financialnoga gospodarenja, čuda navčila s prvoga svetskoga tabora i svojom jakom valutarnom politikom je do ve začuvala znutrešnju vrednost naših penez, a bo ju čuvala i dale.

A najbolši dokaz je za se ove naše reči, kak stoji naša valuta v zvunjskimi orsagi. Ako čitamo i pazimo na zvunjske glase, moremo se osvedočiti, da se naš pengő sigdi računa za plemenitu valutu. Či se ne zdigel, ali je ne niti doli opal. Penez je sigdar najoštreša vaga, na sako najmenjše pripečenje mam se gible, a ako se naša valuta drži, to je znak tomu, da su naši penezi dobri i ostaneju dobri.

Kak smo več višepot naglasili, ne je dosti dobra vola naše vlade, kaj vlada kani včiniti k tomu mora i narod pomagati. Pustiti na stran sakoga luksuza, kak v kuhnji, tak i na stanu i v opravi. Odreči se sega luksuznoga! Moramo biti zadovolni s sakdašnjim kruhom i prostimi hranami. I na našoj opravi vkraj pustiti sake cifre i iskati samo ono, kaj je najjednostavneše. Več bo došlo vreme, da nam bo stol pun sega najbolšega, a naši ormari se bodo spunili.

A najglavneše je, moramo misliti na to, da ako zrušimo črnoga piaca i dobro šparamo, stem pomažemu državu, to je samoga sebe. Kak smo z božim blagoslovom, z obilnimi porciami kruha zrušili črnoga piaca pre meli, ako bomo šparali i znali si rezdeliti, kaj imamo, onda bomo i druge črne trgovce zrušili. Tak bodo onda naši penezi i nutri v orsagu meli vrednost i bomo se rešili čuda brig i čuda javkanja.

A što ima peneze, naj je ne zakopa v štrozok, ili v štomfu, nego naj je nese v šparkasu, tam dobi poštenoga intereša, a doma penezi nigdar nesu sigurni. Dojdu tati, pripeti se ogenj i Bog zna kakše druge nesreče. Penezi v šparkasi se obračaju, tulko menje je treba vun zeti z Narodne Banke. a to pak pela do toga, da su naši penezi bolši i doma i po zvunjskimi orsagi.

Ako si skupa proti stanemo črnomu piacu, ako bomo harcuvali proti njega stem, da se odrečemo nepotrebnoga, onda bomo sigurno preladali to narodnu nesreču, a stem pak pomažemo dobro naroda, to je dobro samih nas.

Sp

Kaj se v Moskvi dela

V cesarskom varašu Moskva bila je najvekša ruska cirkva i tam ga bilo najviše cirkev, za to su ga zvali za cirkvenoga varaša. V toj Moskvi su bolševiki najpredi zrušili cirkve, onda pak su postavili spomenika Judašu, izdajitelu Zveličitela i tam su napravili punktume za nas, štere bo povest poznala kak Moskovske paragrafe.

Kaj je nutri v tem punktumi, to senezna, a kaj su vun dali, to samo služi za školu onih, šteri su pozvani narode puntati. Naši nepriateli se tak vladaju, kak da bi več oni bili gvinuli tabora. V njihovom glasu za europske narode, se drugo ne čita, kak „pred sod postaviti" „na odgovornost povleči", „vun zročiti" i spodobne. V sem tem se vidi agitatorska škola i se to tak zgledi, kak da bi več oni bili tabora gvinuli i ve su oni gospodari celoga sveta.

Kak si oni predstavlaju. ve več more dojti mir. Ali kakšega mira bi oni napravili. Osveta, rešt, galge, močenje živoga tela, preganjanje na se strane, za - gnjesti sakoga, što neje njihovoga mišlenja To bi bilo po njihovom demokratsko vladanje.

To njih nikaj ne bantuje, kaj europska fronta cela stoji z jen i drugi kraj i da je treba predi tabora gvinuti i da k tem moskovskim listam bo mela reč i Nemška i Japanska s svojom, višepot deset miljonov jakom soldačijom.

Samo s tom konferenciom su oni rano do toga došli, česa su se oni najmenje ne nadjali. Zbudili su europske narode. Si krščanski, vekši i menjši narodi osvedočili su se, da se v Moskvi dela velko vkanjilo proti njih. 1439. leta rekli su naši nepriateli, da ideju v tabor za obranu slobode malih narodov. A de je denes ta sloboda. Prodati nas očeju, kak nemo marše, bolševičkomu gospodarenju. Niti reči se ne čuje za slobodu europskih narodov. Samo to su dali na glas, da Engleska, Amerika i Sovjeti bodo renderali sveta i bolševiki očeju imeti celu Europu.

Narodi, šteri su do ve bili poleg Engleske, narodi šteri ne su niti na jenu stran, budiju se i vidiju kaj se spravla proti njih. Došli su do pameti i spravlaju se na obranu. Bog nas oslobodi toga, da bi bolševiki samo jenoga europskoga nasoda pogazili, stem bi se njihova vlast rezširila po celom svetu i zbogom naša kultura, naša vera, naše cirkve, familie,

Kőbányai Polgári Serfőzde

muraközi egyedárusitója, ugyszintén
PETÁNCI ÁSVÁNYVIZ főraktára

jedini prodavec pive za Medjimurje i
glavno skladišče PETANSKE kisele vode

Csáktornya, Kossuth L.-u. 1 sz. alatti **nyitrai MRÁZ TIBOR** Csáktornya, Kossuth L. vulica br. 1.

telephelyiségét ÁTHELYEZTE A ZRINYI VÁR BELSŐ UDVARÁBA.

je svoje skladišče i magazine PREMESTIL V ZNUTREŠNJI DVOR ZRINYI GRADA (Staroga grada)

deca, starci i zbogom naš imetek. Soldati, šteri su bili na sovjetskoj fronti, znaju dosti pripovedati, kak tam ludi zgledijo i kak se tam gospodari z narodom.

Gospoda v Moskvi misliju, kaj se njim več ničči nemre proti postaviti, kaj su oni pre zelenom i belom stolu zrekli. to bo se prava istina, oni pijeju za medvedovu kožu, samo medved je još v šumi i nosi svoju kožu i predi ga treba vloviti, onda moči aldomaša piti.

Nas ga krščanskih narodov v Europi do 500 miljonov, kruha, matriala, oružje imamo dosta. ne bojimo se nikših bolševičkih haharov, niti engleskih fališnih demokratov. a što nam oče zeti naše dome, naše cirkve i familije, naj si dobro sveže svitnjaka i naj proba ružiti po našim vratam, bo odišel nazaj s krvavom glavom. Štiri leta ovoga drugoga svetskoga tabora su pokazala, da nas ne moči spraviti z naše gnjezde, a držali bomo frontu i dale do zadnjega človeka i do zadnjega falačka kruha, a naši nepriateli bodo jempot itak previdli, da s vkanjilom den-dva moči baratati, a na zadnje dojde svetlo sunce i štakori pod zemlu.

Sp

Kulko je moči hrane sobom voziti

Opomena potnikam

Kak smo zazvedili, vlasti na cugaj kontroleraju kufre potnikov, zato tak kaj ludi nebi imeli neprilike, da se kam voziju, tu pišemo, kaj je smeti pošilati i sobom zeti:

Samo z dozvolom je smeti voziti:

Zrnje, melu, krompera, kuruzu, mašče i to: špeha, salo, mladinsku mašču, olje za jesti, maslo, mladinu, kokoši, goske, race, pure, žive i zaklane, jejci cukora, bažola, grašca, leču, maka, mleko, mlečne stvari, luka, češnjaka.

Od ovih hrani je smeti, **v kufru sobom, zeti prez dozvole** ovo:

Meso do 5 kil.
bažola, grašca, leču, maka do 10 kil
jejci do 2 kile
Žive kokoši, ili piceke dva
Zaklane kokoši dve
Zaklane piceke štiri
Zaklanu puru jenu
Luka i češnjaka do 10 kil.

Prosimo naše čitatele. naj si spraviju ove novine, či se bodo kam pelali, kaj se bodo znali ravnati.

—o—

Pajdaška Služba Čerlenoga Križa je pohodila ranjenike v špitalu v Csáktornya

Ov tjeden su gospe Pajdaške Službe Čerlenoga Križa v Csáktornya pohodile ranjenike, šteri ležiju v našem špitalu. Nesle su sobom i maloga dara za njih. Šaki ranjenik je dobil kilu jabuke i paklec cigaretlinov. Takšega kaj su zdavnja ne meli, pak zato su z velkim veseljem prijeli toga dara i mam su se hapili trošiti, kaj su dobili. Pitale su gospe, kak njim ide, nato su jako pafalili celoga špitala, direktora, doktore, opatice, vertare. Jako dobro njih vračiju i dvoriju košta jako dobra, njih imaju najrajši v celom špitalu.

Pitale su gospe, kakše žele imaju. Veliju, da se imaju, samo šteli bi biti malo bliže k svojemu domu. To bi se moglo spuniti samo onda, či njih je moči voziti i či ga je mesta v špitalaj, bliže njihovog doma.

Te ranjeni soldati su se pred gospem lepo zafalili sem plemenitim darovatelam.

Kak se treba braniti od bombi za vužigati

(Vidi prvi pot v broju 44)

Dim, šteroga napraviju fosforne bombe za vužigati, se jako širi i ima jaku duhu po češnjaku. Či to duhu čutimo, onda znamo, da je fosforna bomba opala na našu hižu. Takšega ognja je moči gasiti z vodom, a kam špricne, ono pak s peskom i vodom. Fosfor se na slobodnom luftu pak nazaj vužge, zato je treba, da je ogenj vgašnjen, z poda i pohištva se postrugati, kaj je opalo i špricnulo, v vedru vode zmetati i v zemlu globoko zakopati.

Kak vidimo, gasiti je ne teško i to saki človek more zvršiti. De ga je špricalke i druge posode, tam je fletno moči ognja vgasiti, a de ga toga nega, tam i vedre, kante i druge posode moči dobro nucati. Zato je jako važno navek meti pre hiži posode, pune z vodom.

Fosforne i druge bombe za vužigati moreju na človečjem telu napraviti jako teške rane, a dim i gaz, šteroga te bombe vun puščaju jako škodiju na pluča i grlo i napraviju teško zagiftanje s fosforom.

Stoga samo po sebi shaja, da si oni. šteri se zadržavleju v stanu ili na vulici v ono vreme da dojde napadaj z lufta, ne samo da reskeraju svoje zdravje, nego si i življenje zvrgavleju pogibeli, kajti ili njih zakole jaki luft, šteroga bomba napravi, ili pak njim falati bombi zemeju življenje.

Kak se do ve skazalo, 60—70% mrtvih je navek zišlo z vulice, ili s hiž. (Za to more pre saki hiži biti mesto za obranu i to mora navek takše biti, da se da nucati. De ga ne pivnice, tam je treba grabu skopati i pokriti. Graba mora biti 60-80 cm široka i 180-200 cm globoka) V stanu sme ostati samo takši betežnik, šteroga ne moči nikam nesti i njegov verter. Pred betežnikovom hižom je treba prepraviti čuda vode, peska, vedre, lopate, ako bi bomba opala, kaj je moči mam hapiti se gasiti ognja. Ako bi nam kaj špricnulo na roku, ili de drugdi na kožu, treba je fosfora z rane dobro doli oprati, z vračtvom namazati (klorovo vapno, hidrogen superoxid, natriumkarbonat) dobro povezati i mam k doktoru idti za pomoč. Dok dojdemo do doktora rana mora biti z mokrim povezana. Za betežnike i vertere mora takše vračtvo i povoji biti pre roki prepravleni. V pivnici mora tulikajše biti kištica s povoji i vračtvom prepravlena.

Fosforna bomba pokvari i zagifta i se hrane i vodu. Zato ne smeli nikaj takšega kaj potrošiti, niti živinčetu dati, kajti to je gotov beteg nego se to treba ili v ogenj deti ili globoko zakopati.

Kak je treba gasiti

Fosforne bombe za vužigati napraviju velkoga dima i te dim je jako giften, za to je treba gasiti tak, da si človek dene gazmasku. Što nema gazmasku, mora si glavu, obraza, roke pokriti z mokrim brisačom ili mokrom capom. To si mora saki prepravleno držati i na mestu obrane mora tulikajše pre roki biti. De ga je mesta za obrane, tam je treba gazmasku, vračtvo, cape i posode za vodu blizo hiže prepraviti i predi gori zeti, kak v hižu idemo. V goreču hižu je smeti idti samo čepečki, poleg stene i jako pažiti, kajti lehko se pripeti, kaj bo bomba potli počila i falati bombe ili goreči matrial bi lehko doletel na onoga, što gasi.

Peska ne smeti na jempot celoga kupa hititi na ogenj, kajti se onda ogenj rezleti i na više mesta vužge, nego po malem ga treba sipati. Ako što pre gašenju ranu dobi, onda tak napraviti, kak smo gori rekli.

Nagykanizsán

Nagy választékban kaphatók

kész női kabátok
esőköpenyek
szép nyári ruhák
kosztümök
pongyolák

Sütz Nél

Ove fosforne bombe su denes strah za naše varaše i sela, ali či smo ne strahom i ne zgubimo glavu, kak se z gornjega vidi, moči se proti tomu braniti. Či se dobro prepravimo na gašenje proti ognju i či se v pravo vreme branimo, onda moremo rešiti od pogibeli ne samo nas i našu familiu nego i našega imetka od sigurne prepasti.

(Zvršeno.)

Velka parada v varašu Huszt

Posvečenje spomenika junakam

V varašu Huszt, v rusinskom kraju postavili su spomenika pokojnim junakam, šteri su svoje življenje alduvali za domovinu. Toga spomenika su v nedelu posvetili, s tom prilikom se zišlo 15 jezer rusinov, si sini naše domovine, a paradnoga govora je držal Kállay Miklós minis terpredsednik i čuda takšega je rekel, kaj se i nas tiče.

Srce toga naroda — veli minister-predsednik — tuče za magyarsku domovinu, kaj je pokazal z velkom masom ludstva na ovoj paradi, to vala tem više. kajti stara je reč, da ti dobro ide, imaš čuda priatelov, ali sam ostaneš, či te zlo dostigne. Brati smo si pod jednim krovom, verni ovoj domovini, za to lepu peldu kaže ov narod. Deliti zlo i dobro, skup harcuvati za zemlu de živimo. Starci ovoga naroda skup su harcuvali pod Rákóczy Ferenczom i Kosuth Lajosom (ran tak, kak megyimurci pod Zrinyi Miklósom) za slobodu, skupa su se bili v prvim svetskim taboru z magyari, jen kre drugoga kak pravi brati i bili su glasoviti soldati. (Kak megyimurci na sem frontam.) S toga zide, da su se i denes zišli pod zastavom Horthy Miklósa, (Kak i mi.)

Do srca su zašle reči odgovornoga ministra predsednika Magyarske zemle, da je govoril za narode v Karpatskom bazenu. Te reči je moči zeti za odgovor na se ono, kaj je zišlo s konferencije v Moskvi. Magyarski narod živi jezero let pod Karpatami, tu je stvoril državu i bratskoga mira med semi narodi, si magyarski državlani imaju jednako pravo i dužnosti kakšega god jezika govoriju.

Či poglednemo ono dugo vreme, črez štero smo mogli obraniti nas i naše narode, šteri z nami živiju, proti sih pogibeli, makar odkod gud su došle, onda moremo reči, da i denes, da celi svet gori, magyarska jezero let stara prošlost bo i dale začuvala i stvorila bolše življenje sim narodam v karpatskom bazenu.

Zato se s pravicom moremo nadjati od celoga sveta, da nam bodo poštuvali našu jezero let staru prošlost stem više, ar smo mi magyari i denes pripravleni, da delimo naše življenje, dobro i zlo z onimi narodi, šteri z nami skup živiju.

Se to, kaj je Kállay Miklós minister-predsednik rekel, se tiče i nas megyimurcov i mi ran tak vživamo obranu magyarske Svete Korune i očemo njoj verni biti.

—

Taborski glasi

Sovjetska fronta

Sovjetska ofenziva trpi več štiri mesece. Zakaj? Dva velke zroke imaju. Prvi i najglavneši zrok je bil kruh. Ukrajinska pšenica i hrž. Na velku žalost sovjetske komande te plan njim je v vodu opal. Ukrajinska pšenica i hrž več je doma. Tam dojde žetva čuda kesne, kak prinas, ali nemške trupe su trdo držale frontu, odzadi pak su marlivo delali i tak, fala Bogu, kruh je doma. Kulko su se naši soldati močili za te kruh, to se vidi najbole stoga, kaj je naša vlada novembra 1-ga povekšala porcie kruha i tak prinas nišči neje gladen.

Drugi velki zrok je bil konferencija v Moskvi. Sovjeti su vložili se svoje sile, da predereju frontu i stem pokažeju anglosasam, da oni pravole delaju zato, da Europu zrušiju i stiraju pod svoj jarem, a za to ošro zahtevaju, da anglosasi napraviju drugu frontu v Europi de sunce zahaja. Englezi i amerikanci dobro znaju da je obrana na zapadnoj fronti tak jaka, da bi oni morali reskirati soldačiju na čuda stotine jezere, oružje i matriala, onda taborske ladje, i drugo sega tulko, da si to niti premisliti ne moči, a poleg toga znaju i to, da bi se to bilo zabadav, od Narvika do španjolske granice je se železo i beton, tu živi človek nemre prek, samo duh, a duhi za ve još nesu pomočniki anglosaskih haharov.

Novi glasi od nedele nam veliju, da su sovjeti v toj bitki črez štiri mesece zgubili do 3 miljone 600 jezer ludstva, taborskih kol, štukov, mašinpuške i drugo oružje i matriala pak niti nabrojiti, ne moči. Zvun toga su na Črnom Morju zgubili prek 10 ladje.

Najnoveši glasi su ovi: Na sevru i sredini fronte su zbog hujšega vremena i velkih deždjov prestale se bitke, kajti niti z jene strane se ne moči gibati, a stem jakše bitke ideju na južnoj fronti. Kajti sovjeti do ve nesu mogli nigdi frontu predreti i našu soldačiju zavrnuti, ve su se spravili čisto na jug, na Krim. Tu bi šteli zaokrožiti nemšku liniju i ako bi do toga mogli dojti, onda bi mogli velku soldačiju vkraj vtrgnuti od glavnih trup i vništiti.

Za to vlaženju sovjeti strašnoga ognja, teško i najteškeše oružje, okloplena kola na stotine, ali nemci su imeli dosti rezervi i tak su je odvrnuli.

Najvekši ogenj je bil pre srednjem toku Dnjepra i bole južno i tak je bila jaka bitka, da ga toga letos još ne bilo.

Nemška komanda ima na Krimu tulko i tak jaku soldačijé i oružje i matriala, da more to frontu držati, a kaj je treba kcoj voziti, to ide prek Črnoga Morja.

Samo tak poleg spomenemo, da je v ognju samo jen den bilo 16 sovjetskih divizij i črez jen den su naši vništili 73 taborskih kol 71 aeroplanov i čuda sega drugoga.

Taljanska i engleska fronta

Ne spada sem, ali tu moramo pripovedati i za najnovešu englesku tentaciju na Tursku. Eden engleski minister zvunjskih poslov, se potli konferencije v Moskvi odpelal v Ankaru, v glavni varaš Turske i tam je držal velku konferenciju z turskim ministrom zvunjskih poslov. Z glasa, šteroga su vun dali za to konferenciju, se nikaj ne vidi, ali mi znamo, da su englezi ze semi silami išli za tem, da bi i turki stopili v tabor proti nas.

Turska se do ve jako čuvala tabora z jene i druge strane, kajti dobro zna, da bi nju tabor odpelal v propast. Turske nedelne novine oštro pišeju proti taboru i veliju, da Turska samo onda more služiti človečansku kulturu, ako se ne zmeša v tabor, kajti to bi bild samo više krvi prelevati i još više sega vništiti. Turska bi samo onda išla v tabor, ako bi njena zemla došla v pogibel.

Na taljanskoj fronti imamo pak žalostno pripečenje. Nepriateli su ov tjeden hitili 4 bombe na Vatikan, to je na papinske palače. Papinska država se nikak ne meša v tabor i nikše posle nema s taborskimi narodi, tak onda nikak neje bilo smeti napadati to malu državicu. Zvun toga je to najvekša prezbožnost, hitati bombe na cirkvu, de počiva telo Svetoga Petra, čuda svecov i papi. Da su bombe hitali, Sveti Otec papa je rano bili v svojoj knižnici i malo je falilo da neje i njega nesreča dostigla.

Kupola cirkve Svetoga Petra je 180 metri visoka, vidi se z daleka i tak nepriateli nikak nemreju se zgovarjati da nesu šteli na Vatikan hitati bombe. Kupola je na severnoj strani počila teško i z velikim stroškom se da popraviti, a zvun toga je i v palačaj čuda kvara.

Nemški aeroplani su napravili ov tjeden teškoga hipa na nepriatelske ladje na Srednjem Morju. Poleg Severne Afrike su naleteli na jenu nepriatelsku karavanu. Z bombami i torpedami vtopili su 13 ladje za trupe voziti, se skup od 140.000 ton, a zvun toga i dve taborske ladje. Štere ladje se nesu vtopile, one pak fest goriju. Z ladjami se vtopilo i čuda soldačije.

Japanska fronta

Na ovoj fronti pak se malo odpiraju bitke. Japanska glavna komanda je dala vun glasa, da su japanski aeroplani novembra 6-ga i 7-ga naleteli na Novoj Gvineji na jeno aeroplansko zletišče i doli su strelili 68 nepriatelskih mašin. Zvun toga su v jenoj bitki vništili prek 400 nepriatelskih soldatov.

Za slamu dam gnoja. Pitati v vuredništvu.

Nemška pešadija mašira za borbu

Jeli sam platil za novine?

Ruháit festesse, tisztíttassa
Oprave farbati, čistiti pre
Pálcsicsnál
Csáktornyai Fiók: Baumsteiger üzletében
Horthyi Miklós tér 9.

Kaj su naši deaki delali za vreme ferie

Kak smo več višepot naglasili, naši profesori su verni ostali onim starinskim rečmi; „Ne za školu, nego za življenje se treba vučiti. V tem duhu nam vodiju naše deake i kaj su do ve dosttgli, za to nam najlepše pripoveda V. Pecsornik Paula profesorica purgarske škole, voditelica deačkoga koša.

Naši deaki i sami vidiju, kak su teške denešnje taborske prilike, pak su se trsili za vreme ferie, svojim roditelam nekaj malo penez spraviti za zimske oprave, obutel i drugo se, kaj je potrebno, pak su za to sake fele posle zvršavali.

Modrics János je v Székesfehérváru na zletišču aeroplanov zaslužil 360 pengő, Marusics Ottó je bil v Kisszabadki doktorov tolnačnik, stem je zaslužil 180 pengő, Mudrinyak Zoltán s težačkim delom 250 pengő, Zuzel László, pisar v kancelariji 200 pengő, Vranicsar Antal pre zidaraj 120 pengő, Kovacsics Ferenc s polskim poslom 120 pengő, Vargazon Ferenc pre zidaraj 25 pengő, Zelics Rókus s fabricskim poslom 200 pengő, Stefuly János z gospodarskim poslom 8 pengő, penez i jen kup jabuk, Vaszary József s polskim delom 3 metre krompera, 20 kil bazsola i 2 kile mašče, Szentmiklósi Marica pak v občinskoj kancelariji 180 pengő. Zvun toga je još čuda deakov, šteri su s svojom službom pomagali roditelam.

Ne smo strahom za ove deake. Šteri se ve tak vučiju, oni bodo navek trdo stali, kakši god viher njih dostigne v življenju. Naj služiju ove reči za peldu našim malim deakam, naj se trsiju, naj bodo marlivi, im sami za se delaju, a profesoram pak naj bode lepa fala za njihov trud i brige.

—

Gospodarstvo

Olje za hranu

Tabor nuca čuda, sake fele matriala, šteroga moraju stvoriti i nutri dati polski gospodari i fabrike. Naši domači matrialj moraju zameniti i one, štere denes nemremo dopelati z zvunjskih orsagov. V toplimi, južnimi kraji raste sakoformu drevje, čiji sad i seme davle čuda olja, a od severnih krajov je došlo čuda ribje mašče, se su to fabrike ponucale za sopon, za vračtvo, za jesti, za fabričko olje i za se drugo. Niti loja smo ne meli dosta i to smo z zvunjskih zemel nutri vozili. Denes ga sega toga nega, moramo si se s domačim matrialom namestiti.

Tak je na red došlo v našoj kuhinji olje za kuhati. Zbog taborskih prilik nam i mašča fali, pak se se više oglednemo na olje. Ali je to ne nikaj novoga. V Taljanskoj i na Horvatskom Primorju, pak v Dalmaciji več zdavnja kuhaju z oljem. Što ima slaboga želodca, njemu doktori prepišeju, da mora z oljem kuhane hrane jesti. Želodec olje čuda leži troši, kak mašču i čuda zdraveše je olje jesti.

Prinas se šalata, bažol, kromper je z oljem, a moči je kuhati i peči sake fele hrane. Juha, čušpajz, zlevanke. pečeno meso, se je to lako dobro z oljem. V našem Megyimurju jako rado rasteju tikve, sunčenice. Se je to moči posejati na takšem mestu, de drugo nikaj ne moči povati. Po dvoraj, poleg kocov, štal, po kotej, de ran drugo nikaj ne moči v zemlu deti, tam još zrasteju tikve, sunčenice. Za siromaške gospodare, šteri nemaju dosti zemel, kaj bi mogli dosti debelih svinj nahraniti, jako vala, ako si čuda košćic zapovaju. Kaj na gruntu zraste, ne treba kupiti, mašča je draga, a z oljem pak je moči mašču zameniti i sake fele dobre hrane skuhati.

Što je letos dosti koščice zapoval, naj proba z oljem kuhati, a za drugo leto naj si si megyimurski gospodari čuda toga zapovaju. Koščice jako valaju i za nutri davati, moči je stem jedinice doli dati, a i doma v gospodarstvu čuda hasniju, zameniju mašču.

Sadovnjake ve treba v red postaviti

Naše Megyimurje čuda penez dobi za jabuke, hruške i drugoga sada i još več bi se moglo dóbiti, ako bi sadovnjake bole v redu držali. Na čuda mestaj vidimo suhe kite med zelenimi, spokane kore, luknjasta stebla se je to gnjezda za kukce, črve i gosenice. Ova nesnaga se pod suhom korom skrivle, tam prezimi, na prtuletje se zbudi, zležeju se črvi, kukci i gosenice i se to velkoga kvara dela v sadovnjaku.

Ve je tu vreme, da se mora sadovnjak v red postaviti. Suhe kitje doli odrezati, luknje z suhom zemlom trdo zamazati. kaj se nabo nutri voda nabirala, kore dobro postrugati z drotnatom kefom, ili z drugom takšom meštrijom, štera za to paše i kaj se doli počisti, ono ne smeti pod drevom ostaviti, nego mam zgoreti, kajti ako ostavimo pod drevom, onda smo nikaj ne pomogli, kukci ostaneju tam, na prtuletje se zbudiju, plaziju na drevo i onda smo tam, de smo bili, črvi i gosenice bodo dale kvara delale.

Jako važno je jelove kite doli pobrati. Ove kite vlečeju drevo i kulko one ponucaju hrane, to se ide sadu na kvar. Ove kite najvišepot gosto stiraju, ako je de treba kitu ostaviti, onda zebrati najlepšu i najjakšu, a se druge odrezati prez milosti.

Lepeka ne smeti ostaviti na drevetu, to je treba mam sfondati. Lepek živi z dreveta, vleče njegvu jakost i najjakše drevo se za par let posuši. Lepekovo seme ftiči reznašaju z jenoga dreva na drugo, da si kluna brusijo, seme se prime i stira i tak lepek more cele sadovnjake vništiti.

Što kani na prtuletje sadovno drevo posaditi, naj ve skopa grabe, de oče drevo meti. Graba mora biti 80 cm. široka i 60 cm globoka. Zemla se črez zimu dobro premrzne, postane raha i živa i tak se onda na prtuletje drevo lehko prime.

Stom prilikom moremo i goseničine gnjezde, one pavučine doli pobrati i zežgati.

Ako bomo tak delali z našimi sadovnjaki, onda bomo na prtuletje meli velko veselje, da bo ves v cvetu, a još vekše veselje bo v jesen, da bo pun sad a.

Sp.

Kak je treba jedinice prositi za nutri dane konje

Naredba broj 118.900/1943. K. M. govori za zdržavanje plemenitih konjov. Ako što hrani taksu plemenitu kobilu, 500 jedinic more prositi, kaj se mu v III. csoport zapiše, ali samo na kraju gospodarskoga leta. Za taksu kobilu pastuharska komanda da „črlenu knjižicu" i stem se odrečunaju jedinice. Ako što taksu kobilu hrani od 1943. juliuša 1-ga do 1944. juniuša 30-ga ne črez celo leto, onda mu samo tulko jedinic deneju v rečun, kulko vreme je hranil, a či proda kobilu onda mora črlenu knjižicu prek dati kupcu a predi toga prikazati pre pastuharskoj komandi, tam dobi cedulu za jedinice v rečun zeti.

Ako se konj proda državi za resplod, onda od žrebca 2000 jedinic, a od kobile 1500 jedinic moči prositi v rečun zeti, ako je gazda sam zapoval živinče. Za žrebca da svedočbu minister za polsko gospodarenje, a za kobile pastuharska komanda (méntelep parancsnokság).

Za konje, šteri se prodaju honvedam, moči prositi 1000 jedinic v III. csoport či je gazda konia sam zapoval, ili ga barem dve leti hranil. To je treba dokazati s svedočbom Varmegyinskoga Gospodarskoga Društva i stom svedočbom je moči dobiti skazingu pre orsačkoj komišiji (Lóvásárlásokat Ellenőrző Központi Bizottság, Budapest IX. Köztelek utca 8.)

Svedočbe, štere se tak vun dobiju za konje, treba prikazati na občini, tam je bodo podpisall i nazaj dali a jedinice pak bodo zapisali v gazdinske knige i na kraju gospodarskoga leta obrečunali.

Spravlajte jabučne koščice! Za kilu se plati ne 25, nego 40 pengő. Saki naj spravla! Deački koš purgarske škole zeme prek!

Izléses nyomtatványok
gyorsan és pontosan
KÉSZÜLNEK
a Muraközi Katolikus Könyvnyomdában

Na glas!

Občina Muraujfalu bode svoju krčmu **1943. novembra 14-ga,** popoldan ob 2 vuraj, pre občinskoj hiži na licitaciji na tri leta na rendu dala. Kondicije za licitaciju moči zazvediti v notarjuškoj kancelariji v Dékánfalva.

POGLAVARSTVO.

APRÓHIRDETÉSEK - MALI OGLASI

Apróhirdetések díja szavankint 10 fillér. — A vastagon nyomott szó kettőnek számít. Legkisebb hirdetés díja 1 P.

Egy békebeli télikabát és szőrmés bekecs eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Fiatal ügyes mindenest, és egy jó házból való **tanoncot,** teljes ellátásra felvesz **Kovács** sütöde. Nagykanizsa Petőfi utca 6.

Magánfelek látogatásához, cca 400 pengő havi jövedelemmel megfelelő képviselőt keresek, Vidékieket is felveszek. Cim a kiadóhivatalban.

Egy háromszárnyu ablakra való teljesen uj faroletta eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Hölgyfodrász segédet jó munkást felvesz, Deutsch Erzsébet, Nagykanizsa Fő ut 10.

Felelős szerkesztő: Pecsornik Ottó
Felelős kiadó és laptulajdonos: Pecsornik Ottó
Nyomta: Muraközi Katolikus Könyvnyomda — Csáktornya
Nyomásért felelő: Sárosy Antal.